

## Recenze pro studentské středoškolské a vysokoškolské časopisy (šedesátky)

### PINTEROV SPRÁVCE (PŮJLO V EKONOMU)

Anglický dramatik Harold Pinter zaujímá v současné době dosti významné místo mezi představiteli tzv. absurdního divadla. Přes své herecké zkušenosti se dostal až k psaní dramát. Až to byla třeba jeho prvotina "Poloj" nebo "Automatický stánek" či v "Belshet v očích", vždy se Pinter zajímá o nejistou existenci člověka, líčí jeho vnitřní neklid, který se projevuje ve vztahu k okolnímu světu, a naopak v jeho hrách jde o jakési proniknutí reálné skutečnosti, která člověka obklopuje a která na něm zanechává své důtky, do myslí člověka i se všemi jejími konflikty. Člověk si vytváří individuální svět tužeb a představ, jde po své životní cestě, vytváří si ulitu, která je jeho obranou, ale která zároveň útočí.

Po vlně smobského přístupu k obtížnému absurdnímu textu/a tato vlna dosti ochromila a zneškodnila přístup k absurdnímu umění špatným předvídáním "absurdních básnítek a povídek, které se přednášely nešťastnými jšími interprety mezi skládkami bentových koncertů bez pochopení jen tak "je to moderní..."/, tedy po této vlně je možno vyposorovat určitou tendenci, která neodpovídá daný text, tak jak je napaden, ale, ale myslí nad ním a snaží se jej umět podat. Zatím však pouze na malých scénách, neboť velké scény si to nemohou dovolit pro relativní omezenost své divácké obce. Je lehké si domyslet tu situaci, kdyby se tento obtížný text absurdních dramát ocitl na nějaké velké scéně. Zeela určitě by se nyní poloprázdná divadla ještě více vyprázdnila.

Toto období, pokud se vůbec dá nazývat obdobím, značím jde. Jistě také o něco hlubšího. Nejen o uvedení absurdní hry, ale vynalozovat to, co je v našem životě absurdní. Za tímto cílem jde i československé uvedení absurdní hry Harolda Pintera "Správce"/The Caretaker/, ať to bylo v Papešově provedení v Liberci či v Remundově pojetí nejprve v Brně v červnu a nyní v září v Praze. A právě u této inscenace pražských herců bych se chtěl zastavit.

Pod hlavičkou Večerního Brna/a proto také byla premiéra 14. června tr. v Brně/ se představila experimentální skupina herců Divadla 88. armády v inscenaci hry "Správce" v Divadle Na zábradlí.

A nutno dodat, že skupina ji uve-la po úspěšné premiéře v Brně, nyní i v Praze/27. září/ pod Remundovou režií.

"Správce" tvoří dosavadní vrchol Pinterovy tvorby/1959/ a opravdu hra je svým textem vynikající a dokonalá. Ovšem špatný překlad, či reжіe nebo špatný herecký výkon dokáže ze sebelepší hry udělat obyčejnou pódprůsmrtnou věc. Toto přesvědčení nedá říci o Vinohradských. Společně s výborným přepracovaným Lakačovým textem, silnou hudbou/ který sám je již znám od dřívějšíka nejen svým výborným podáním všech druhů hudby, ale který se snaží objevovat nové směry v moderní hudbě - nové pojetí např. Večer moderní hudby a moderní filosofie Sonatori d' Praga a jiné a jiné, která výborně "pasuje" do textu, není nikým nadsázou, ale navozuje atmosféru celého dramatu, a se scénou plnou harampádí /nutno říci a funkčním harampádím/ vytvářejí herci na jevišti opravdu umělecký počitek a zážitek.

Krátkiv Davies - doslova "vagabund" - který něco hledá a od života, něco chce/až jsou to třeba "jen" životní prostředky k zashování lidské existence/ je Krátkim Davies - to je Krátkova role. Na jevišti se s ním dokonale stotočnil, i když nechce opomíjet ostatní - Remundu a Kepku. Krátkidokonalé svou postavu - Daviese - zosobnil, dal mu život a temperament. Davies přichází do prostředí velmi podivného - není dva bratry. Každý z nich má svůj svět, ten si brání, ale přesto chce se spojit s ostatními, alenemě a ani nechce. Zpočátku Davies klopýtá, neví kudy kam, a když si myslí, že si našel teplé místo/ke, jeho postavení padá, a je tam, kde byl na začátku. Ani poměním dvou lidí jeho vnitřní olivění

a obava nepřítelů, že stále poničováni tak jeho dříví když si myslí, že něčeho dosáhl.

Samotný život po lékařské operaci jenom bystřeji, pomaleji viděl, má vzhledy, které nepochybí, traci se k němu, ale vždy v jiné situaci. Je reaktivní, neurčovaný, dělá se na okamžik, když hrůza s bezmocností do sporných vln, že ve svém vlastním světě, který se brví očištěn jeho světlými.

Jeho blízkí bratr Mich - v kapavce podání - má také určitou sílu, také vyvíjí pro sebe, v nečasných souvislostech, které chlepe jen on sám. Mich je člověk svého světa, který se vyvíjí, nachází, ale málo utrne. Jeho vlastní svět se dostal do konfliktu s okolním světem. První společenský související, když došlo, když kam, je narůstání dvou světů, toho zde a tam vně. Jakkoli vnímá rozdíl a vidí sebe sam a má, zejména vyhlášení, že určitých chvilích málo pochopitelných, vidí vnuť on, protože Mich je jen tím, se všech třech, když sebesti vytráť obtížnost a důležitost ostatních dvou. Mich má svůj svět, ale ještě první utvořen, ještě se čítá.

Michovy postavy jednoho prožívají jen hádání na jedné lince, po té lince, když se ohlíží, někdo naprosto vzpurný, někdo se chce vrátit, ale nemůže, někdo si užasí, když něco před sebou, to svoje - třeba chce lepší životní podmínky, dosáhne, poničování, život vní, jen ve své mysl, ale neví, jak jej umělejší, nemohou, ani se starosti, zastává s Mich, člověk, který vidí je těch vyhlášení, ale téhož chvíli se zastaví, ot, když bude si někdo stát, jen má, ale stále se čítá toho svého, na to svět, chce poníkat a má. Dovoluje jen povrchního efektu, svého miloví.

Mich, kdo sečil v těch chvílích málo představených v příměří, na bolném postelích divadlo na sběratel at obzoru a uvádějí sběratel hry jeho, třeba vše, někdo má, někdo hádý se pomalý, to bylo třeba v jednom světě si vědět, když brání otáčky. Je, ale dopustil, by se pomal.

V každém případě je kus života, který chce dopředu, ale někdy v určitém okamžiku stá, utrne, chce má, to co k nemalému dopomáhá, ale je možná, neboť má otáčky, je vln. Dochopitelně, jeho někde schovávat do téhož ulity, a si změna, aby se bránil, ale aby stáli proti společnosti vyhlášení.

Čas kolikrát, který se dá spočítat naproti, jeden ruky, odvolí kus práce a času, a jen na té, jak se hradí, někdy pohybný v tom hravějším v opáření a nenahopit, když čerá sběratel divadlo, protože se na lidí stále pojetí, ale chtěly vyprávět, vlnatá, jen má, bezmračno a má jenom házet absurdní, když se volá protivě - když se divá, když má divadla, roční, jen divá, nikdy nepotrvá sama sebe, divadlo se jen poníká.

Je svět jen politování: se nímto očekáváme Harolda Pintera přišel jen trochu dříve a politování, že se nedostavit na premiéru, neboť je nespasitelně první vlnitá. Když má něčeho, jen to, že. Mladý člověk, prokládá, když čerá vlnatá, kterou hradí, když opět herci z vlnitých pod Ramondem roční a se Harold Pinter přišel, nikdy nepřítel přišel rok.

## Dvořákovy písničky

Snad se dá nazvat takto recenze vskutku nepříjemná/neboť jde o poslední recenzi na závěrečný pořad Písniček na zítřka./Vladimír Dvořák je v naší taneční hudbě takřka nepostradatelný, neboť jeho jméno sahá někde k dobám středověku naší taneční hudby a zvláště ve spojení s orchestrem zasloužilého umělce Karla Vlacha. Svůj pohled a přesné vyjadřování přenesl z rozhlasových pořadů na obrazovku a musel se jí ve všech svých detailech podříditi. Takže z té přesnosti zbyla pouze vtipnost. Stal se duší celého pětiletého cyklu, stal se tím nejprvnějším motorem všech bezkých písniček, z kterých se staly klásky. Nelze však pominout o celém štábu všech techniků, architektů/v tomto obzvláště držíme prim/, zvukařů, dramaturga hudebního, zpěváků. Jejich zásluhou naše taneční písnička začala písnička bourat hrabdu banálnosti a stereotypnosti na televizní obrazovce a snad i v celé naší Taneční tvorbě. S pořadem jsou spojena známá jména textařů, skladatelů, zpěváků i jména vůbec neznámá a tím více očekávána.

Včerejší - poslední desátý - pořad písniček na zítřka udělal tečku za pětiletým snažením. Nebyl nejlepší, ani včera se nevyvaroval pořad klásk, zpomaleného spádu a naopak nečekaným zrychlením v druhé části, kdy písničky staré frčely jedna za druhou. Snad by si zasloužily více místa na obrazovce. Vladimíru Dvořákovi to opět nevýšlo, teď ne co do provedení/ovšem svou písničku rutinovaným zpěvákům Yvetta Slachová a Milan Chrástilovi/, ale co do obecnosti. Křivé obecnostvo /asi vyžděné z celodenního deště/ se uzavřelo do sebe a "hlo" se pouze při dvou smotech Vladimíra Dvořáka. Obecnostvo má povzbudit a ne odpudit. Snad zmrazlou smotěrou Vladimír Dvořák nechytí spočátku dech. Obecnostvo by mělo využít, že je tam. Tím spíše, že jde o premiéru bez reprízy. Vladimírovi Dvořákovi to teda opět nevýšlo. První den skončil na třetím místě, ovšem je zde ještě hlasování televizních a rozhlasových diváků a posluchačů. Jinak dal to na sobě poznat jen kyselým pohledem, ale do příjemné atmosféry jeviště to nic nevneslo. Naopak. Scéna byla opět připravena s onou přesností, stříbrným leskem, vkusem a precizním provedením. Na nám se poskládal orchestr Karla Vlacha na škodu bez starého bubínka Žilky, smyčcová část a vokální skupina Lubomíra Pánka. Obdivovat umění Karla Vlacha, jak je vlastně schopný řídit dvěma rukama a pohledem očí tolik lidí, je myslím zbytečné. Obdiv zde není na místě, pouze něco vyššího než sláva a ódy. Opět byl zahodřený zvuk. Žilovík se divil, že transformátoru bylo použito až v posledním záběru na Karla Gotta. Asi jej měl někdo zavřený v trezoru a stratil klíč. Výbornou skupinu kameramanů vedl fundovaný Nojka a režisér Ivo Paukert, který asi to měl ve scénáři nebo obecnostvo nebylo dost hezké/ nezafadil ani jeden detail obecnosti. Na škodu celému pořadu. K zpěvákům je zbytečné hovořit. Podali svůj obvyklý výkon, snad Josef Zima opět překvapil svou tvorbou a nestárnoucí tváří a vůbec nejlepší bezprostředností, která vůbec nehraničila s komediálností a okoukaností. Pavlína Filipovská se zaskvěla se svým příběhem ve dvou částech, Yvetta a Milan se zase pokusili více se dostat do srdcí těch čtyřicátníků a čtyřicátnic, mechový hlas Jiřího Vášíka není snad nutné, abych připomínal, objevily se i mladé tváře známé z big beatů z Mafista/dříve od orchestru Červenková/ Jaromír Mayer/ který se snaží o parodování a přece cit vyvíjí tam něco uvnitř, že je originální/, Yvonne Přenosilová po svém anglickém zájezdu nabyla rutinovanosti a podala nejprocitěnější výkon a úplně nový objev Marie Mrázová ve skladbě Pálková a Zikánová Prosim tě, srdce, mlá. A konečně náš zlatý slavík Karel Gott, pomalu už bájná postava v zemích českých a moravských ba i na Slovensku. Je to on, co naše taneční hudby postrádala. Slavíka se slaví-ším trylkem. Uvedl nejlepší skladbu večera/ a nejen k a ohledem na jeho výkon/, ale vůbec na celkové hraně a provedení skladbu Tam, kam chodí vítr spát Zbynka Vavřina a Ivana Kotrče. A myslím si, že obec divácká přisoudí i této písničce/ a ne Karlu Gottovi/ - jede přece o Písničky na zítřka a ne o Krala Gotta na zítřka, první cenu.

Pať ocelovým dopadu celého cyklu je zbytečné. Každý nechť si utvoří svůj vlastní názor. Něco a myslím si, že dost to do sebe mělo. Ukázalo se, že naše píseň - i v tom big beatovém podání se dá hrát i u nás. A snad takto přepřavení se můžeme dostat na kolbiště světové. Snad nás naši vyslanci Marta Kubišová, Waldemar Matuška a Karel Gott příjemně překvapí na Intervizním festivalu písniček a doře, že dojde "na beton" k zápolení France Gallové s Voskovancou panenkou s Kralem Gottom.